Introduksjon til eksamen

Velkommen til eksamen i MEVIT1011 høsten 2025. Eksamen består av tre oppgaver. Oppgave 1 og 2 teller til sammen halvparten av karakteren, mens oppgave 3 alene teller halvparten av karakteren. Du bør derfor sette av omtrent like mye tid på oppgave 1 og 2 til sammen, som til oppgave 3.

Oppgave 1. Sentrale begreper (25 %).

Det er mange begreper i kvantitativ metode. Kan du med 2-3 setninger forklare følgende begreper?

- Enhet
    - Aktører eller elementer som studeres. En respondent, en avisartikkel, en kilde.
- Avhengig variabel
    - Det fenomenet vi vil forstå eller studere variasjonen i. Mediebruk, stemmegiving.
- Interkoderreliabilitet
    - Mål på graden av samsvar mellom ulike koderes vurdering av det samme innholdet. Graden av samsvar måles for hver enkelt variabel. Vanlig å tilfeldig velge minst 10 prosent av materialet som testes.
- Strategisk utvalg
    - Velge de mest relevante enhetene ut fra teoretiske og analytiske formål. F.eks. studenter på MEVIT1011, medlemmer i en fagforening, bestemte fagblader.
- Ordinal variabel
    - Verdiene kan bli rangert fra mindre til større, men avstanden mellom nivåene trenger ikke være like. Utdanningsnivå, likert-skalaer.
- Modalprosent
    - Spredningsmål for modus. Hvor stor andel av enhetene som befinner seg i modus.
- Hypotese
    - En foreløpig antakelse eller en testbar påstand om sammenhenger mellom ulike fenomener eller variabler. Utledes av problemstilling, tidligere forskning og teori. Formulert slik at den kan undersøkes/testes. Presis og entydig: måle én ting. Falsifiserbar – må kunne forkastes.
- Feilmargin
    - Også kalt konfidensintervall. Uttrykk for hvor mye resultatene fra en statistisk undersøkelse kan variere fra den faktiske verdien i populasjonen. Størrelsen på feilmarginen avhenger av tre hovedfaktorer: Utvalgsstørrelse (feilmargin mindre når utvalget er større), fordeling/variasjon på variabel (feilmargin større når fordelingen nærmer seg 50/50) og konfidensnivå (hvilket nivå man velger, 99, 95, 90 prosent, osv).

Oppgave 2. Tolkning av resultater (25 %).

I denne oppgaven skal du tolke og forklare resultater fra to undersøkelser. Resultatene er vist i Tabell 1 og 2 under. For hver av disse, besvar følgende spørsmål:

- Hva er enhetene?
- Hva er avhengig og uavhengig(e) variabel?
- Hva er variablenes verdier?
- Hva er de viktigste funnene/resultatene?

Tabell 1. Kvantitativ innholdsanalyse. Tabellen er hentet fra en rapport som undersøkte mediedekningen av flyktningkrisen i EU i 2014 og 2015 («Press Coverage of the Refugee and Migrant Crisis in the EU: A Content Analysis of Five European Countries»). Utvalget i undersøkelsen bestod av nyhetssaker som handlet om flyktningsituasjonen i fem europeiske land.

Original tabelltittel: "Proportion of Political sources by UK Newspaper (each source as a proportion of all political sources)"

	Guardian	*Telegraph*	*Daily Mail*	*Sun*	*Daily Mirror*	Total UK Press
Conservative	47.3%	57.9%	63.6%	52.2%	36.4%	54.0%
Labour	21.8%	5.3%	16.4%	30.4%	27.3%	19.6%
UKIP	12.7%	31.6%	10.9%	13.0%	36.4%	16.0%
Liberal Democrat	16.4%	5.3%	9.1%	4.3%	0.0%	9.8%
Green	1.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%
Total N	55	19	55	23	11	163

- Enhetene er nyhetssaker som handlet om flyktningsituasjonen i de ulike mediene.
- Avhengig variabel er andel politiske kilder fra ulike partier i nyhetssakene, uavhengig variabel er nyhetsmedium.
- Verdiene er 1/0 (present/ikke-present).
- Hovedfunn: Andel politiske kilder fra ulike partier varierer mellom de ulike mediene. Samlet sett er politikere fra Konservative mest brukt som kilder, etterfulgt av Labour, UKIP, LibDems og Green. Konservative politikere er mest brukt som kilder i alle medier, bortsett fra i *Daily Mirror*, hvor de er like mye brukt som politikere fra UKIP. Konservative er mest brukt i *Daily Mail*, minst brukt i *Daily Mirror*. Labour-politikere er mest brukt som kilder i *Sun* og minst brukt i *Telegraph*. UKIP-politikere er mest brukt i *SUN*, minst i *Daily Mail*. LibDems er mest brukt i *Guardian*, minst i *Daily Mirror*. Politikere fra Green Party er kun brukt i *Guardian*.

Tabell 2. Spørreundersøkelse. Tabellen er hentet fra Medieundersøkelsen 2025, som sammenlignet politikere, journalister, redaktører og befolkningen på en rekke spørsmål om medier og samfunn.

Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander?

a) Jeg er bekymret for hvor mye tid jeg bruker på skjerm

	Ungdoms-politikere	Norske Journalister	Norske Redaktører	Landsrepresentativ befolkning	Unge 16-24 år	Befolkning 25+
[1] Helt uenig	10 %	12 %	11 %	23 %	15 %	25 %
[2] Delvis uenig	16 %	15 %	18 %	17 %	18 %	17 %
[3] Verken eller	6 %	14 %	17 %	20 %	22 %	21 %
[4] Delvis enig	41 %	41 %	40 %	31 %	29 %	30 %
[5] Helt enig	27 %	18 %	15 %	8 %	13 %	7 %
Usikker	0 %	0 %	0 %	1 %	3 %	1 %
1+2 Uenig	26 %	27 %	28 %	40 %	34 %	42 %
4+5 Enig	68 %	59 %	54 %	39 %	42 %	37 %
Average	3,6	3,4	3,3	2,8	3,1	2,8
Antall spurte	258	841	204	1106	475	965

- Hva er enhetene?
  - Individuelle respondenter. Politikere, journalister, redaktører og befolkningen.
- Hva er avhengig og uavhengig(e) variabel?
  - AV: Bekymring for skjermbruk.
  - UV: Ulike utvalg og grupper: Politikere, journalister, redaktører, befolkningen, unge 16-24 år, befolkning 25+.
- Hva er variablenes verdier?
  - Likert skala: 1: Helt uenig, 2: Delvis enig, 3: Verken eller, 4: Delvis enig, 5: Helt enig + usikker.
  - Det holder hvis kandidaten nevner originalskalaen, men kan telle positivt hvis også nevner sammenslåtte verdier (1+2 Uenig, 4+5 Enig) og gjennomsnitt (Average).
- Hva er de viktigste funnene/resultatene?
  - Et flertall av ungdomspolitikere, norske journalister og redaktører er bekymret for sin skjermtid (enig i påstanden). Ungdomspolitikere mest bekymret.
  - Befolkningen er delt i sin bekymring (40/39), men flere som svarer «helt uenig» enn «enig». Unge (16-24 år) er mer bekymret de som er 25 år og eldre.

Oppgave 3. Forskningsdesign (50 %).

I denne oppgaven skal du beskrive et forskningsopplegg. Du skal svare på en av oppgavene, altså enten oppgave 3a (kvantitativ innholdsanalyse) eller oppgave 3b (spørreundersøkelse).

Dette er en drøftingsoppgave som kan løses på ulike måter. Her finnes det ikke nødvendigvis et svar som er riktig og et annet som er galt. Besvarelsen blir vurdert ut fra hvor faglig solide argumentene dine er. Presisjon og bruk av pensumkunnskap belønnes.

3a. Kvantitativ innholdsanalyse.

Da Ap-regjeringen la fram sitt forslag til statsbudsjett i høst, foreslo de å kutte i ordningen med gratis ferger langs kysten i Norge. Dette var en ordning som ble innført da Arbeiderpartiet og Senterpartiet hadde regjering sammen. Forslaget om kutt førte til sterke reaksjoner hos Senterpartiet, som Arbeiderpartiet er avhengig av å samarbeide med for å få godkjent budsjettet i Stortinget. Etter en ukes tid snudde Ap-regjeringen og uttalte at ordningen med gratis ferger likevel skal bestå.

Du ønsker å studere mediedekningen av denne saken i løpet av uken fra forslaget til statsbudsjettet ble lagt fram, og til Ap-regjeringen snudde. Beskriv et forskningsopplegg for en slik studie. Følgende bør inngå:

- Overordnet forskningsspørsmål
- Definere populasjon og beskrive hvordan utvalget skal trekkes
- Designe kodebok med inntil 10 koder.
- Beskrive variabler som skal inngå i analysen
- Beskrive hvordan resultatene kan analyseres
- Diskutere validitet og reliabilitet ved utvalg og kodebok/variabler

3b. Spørreundersøkelse.

Du ønsker å studere forskjeller i mediebruk og politisk interesse blant unge og eldre velgere i Norge. Du velger selv hvordan du vil definere «mediebruk», det kan inkludere alt fra tradisjonelle redatørstyrte medier, til sosiale medier og såkalte «alternative» medier. Beskriv et forskningsopplegg for en slik studie. Følgende bør inngå:

- Overordnet forskningsspørsmål
- Definere populasjon og beskrive hvordan utvalget skal trekkes
- Designe spørreskjema (formulere spørsmål) med inntil 10 spørsmål.
- Beskrive variabler som skal inngå i analysen
- Beskrive hvordan resultatene kan analyseres
- Diskutere validitet og reliabilitet ved utvalg, spørsmålsformuleringer og variabler.

Sensorveiledning: Disse oppgavene kan løses på ulike måter. I forelesningene har vi vært gjennom alle kulepunktene. De fleste studentene har også selv forsøkt seg på å gjennomføre innholdsanalyse og å designe spørreskjema (både selvvalgte problemstillinger og basert på konkret medieinnhold/caser).

Her er relevante stikkord som har blitt vektlagt i forelesningene, og som kan være relevante i besvarelsene:

- Overordnet forskningsspørsmål
    - Forskningsspørsmålet spesifiserer hva som skal undersøkes empirisk, avgrenser hva som skal undersøkes, er en veiledning for datainnsamling og -analyse
    - Bygger på studiens tema, kan bygge opp til hypoteser
    - Være oppmerksomme på korrelasjon vs. kausalitet når spørsmål formuleres.
- Definere populasjon og beskrive hvordan utvalget skal trekkes
    - Populasjon: det vi ønsker å studere, utvalg: det vi faktisk studerer
    - Utvalgstrekking: Hovedskille mellom tilfeldig og ikke-tilfeldig utvalg
    - Tilfeldig utvalg:
        - Enkelt tilfeldig utvalg ("lottomodellen"): alle i en populasjon har lik sannsynlighet for å bli trukket.
        - Systematisk utvalg: trekke hver n'te respondent/tilfelle i en populasjon
        - Klyngeutvalg: først trekke kontekst (f.eks. kommune, organisasjon, medie), deretter trekke respondent/tilfelle.
        - Stratifisert utvalg: trekke tilfeldig innenfor bestemte grupper.
    - Ikke-tilfeldig utvalg:
        - Kvoteutvalg: fylle opp pre-definerte kategorier (kvoter) slik at disse ligner mest mulig på populasjonen.
        - Strategisk utvalg: velge de mest relevante respondentene/tilfellene ut fra teoretiske og analytiske formål.
- Designe spørreskjema (formulere spørsmål) med inntil 10 spørsmål.
    - Spørsmålstyper:
        - Lukkede spørsmål: enkeltvalg, flervalg, matrise
        - Åpne spørsmål
    - Forhold ved spørsmålsformuleringer vi har diskutert:
        - Ulike formuleringer og svarskalaer gir ulike svar
        - Intervjueffekter og sosialt akseptable svar, intervjueffekter
        - Erindringsforskyvning - unngå å spørre detaljert om adferd langt tilbake i tid
        - Tvetydige formuleringer – ulike tolkninger, flere spørsmål i ett.
        - Ledende spørsmål og ja-siing – unngå premisser i et spørsmål.
- Beskrive variabler som skal inngå i analysen
    - Avhengige og uavhengige variabler
    - Variablenes målenivå: kategoriske og kontinuerlige, nominal, ordinal, intervall, forholdstall
- Beskrive hvordan resultatene kan analyseres
    - Sammenheng mellom målenivåer og ulike mål på sentraltendens og spredning
        - Nominal: modus, modalprosent
        - Ordinal: modus, median, (gjennomsnitt), variasjonsbredde, kvartilavvik
        - Intervall/forholdstall: modus, median, gjennomsnitt, varians, standardavvik

    - Analaysetuper:
        - Univariat: fordeling på en variabel.
        - Bivariat: sammenheng mellom to variabler. Krysstabell og korrelasjon.
        - Multivariat: sammenheng mellom tre eller flere variabler. Krysstabell og regresjon.
- Diskutere validitet og reliabilitet.
    - Validitet: nøyaktighet, måler det vi ønsker å måle
    - Reliabilitet: pålitelighet, hvor presist måleinstrumentet er
    - Interkoderreliabilitet (innholdsanalyse): grad av samsvar mellom ulike koderes vurdering av det same innholdet.
    - BONUSPOENG: Generalisering/ytre validitet: i hvilken grad funnene fra studien er gyldige utover utvalget.
        - Statistisk generalisering: punkt- og intervallestimasjon, hypoteseprøving
        - Teoretisk/analytisk generalisering